

Functie van Oostvaardersplassen als Natura 2000-gebied

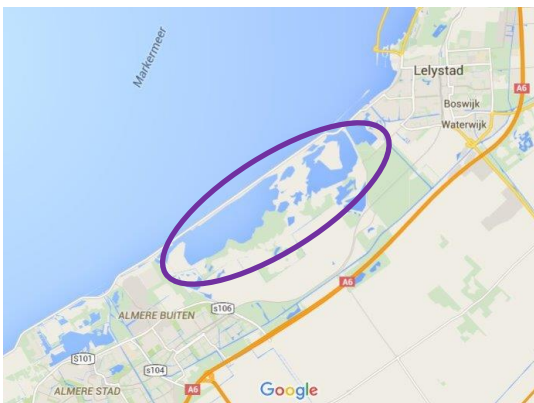
Maureen Prikken

Onderzoeksvraag

Wat is de huidige functie van de Oostvaardersplassen in het landschap ten aanzien van de Natura 2000?

Gebiedsbeschrijving

De Oostvaardersplassen zijn een gebied in **Laag-Nederland**, in Flevoland tussen Almere en Lelystad, te zien in figuur 1. Het is grenzend aan het Markermeer, dicht bij het **IJsselmeer**. De biotoop bestaat uit meren, moerassen en graslanden ^[1]. In het **landschap** bevindt zich veel **plasvorming** waar het aquatisch ecosysteem kan bloeien. Hier wordt het waterpeil bepaald door natuurlijke variaties in verdamping en neerlag; de mens heeft nog weinig invloed. Wel wordt het gebied onderhouden door Staatsbosbeheer en is het toegankelijk voor recreanten. De Oostvaardersplassen zijn onderdeel van de Natura 2000 en worden ontwikkeld binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het is binnen de EHS een belangrijk, centraal gelegen gebied. De biodiversiteit is van groot belang, voornamelijk de **macrofauna**. Er zijn veel vissen, amfibieën, reptielen en insecten te vinden. Voor de Natura 2000 zijn (water)vogels het belangrijkste ^[2].

Figuur 1: Ligging Oostvaardersplassen ^[3]

Resultaten

De gebruikte methode is internetonderzoek. Bij de onderzoeksvraag is het van belang waarom vogels aangetrokken zijn tot de Oostvaardersplassen en wat het toekomstperspectief is voor dit gebied.

Figuur 2: Impressie Oostvaardersplassen ^[2]

De Oostvaardersplassen zijn aangewezen om te ontwikkelen tot kerngebied van de EHS als moerasesysteem. In dit gebied blijft de natuurlijke habitat voor beschermde soorten behouden ^[4]. De Oostvaardersplassen zijn vooral bedoeld voor vogelsoorten die in moerassen (zoals in figuur 2) of de grote wateren leven. Om deze reden is hier een grote vogelrijkdom. Elf vogelsoorten, waarvan er twee broeden, komen er in internationaal belangrijke aantallen

voor. Er bevinden zich grote koloniën en aanzienlijke broed-, foerageer- en rustgebieden. Het is ook belangrijk tijdens doortrekperiodes, overwintering ^[1] en voor de slaappleatsfunctie ^[4].

In de Oostvaardersplassen is sprake van een tweedeling: een nat moerassig deel in het noorden en een droger, hoger gelegen deel in het zuiden. In het noordelijke deel grazen ganzen in de rietvelden, voor hun eigen bescherming en voedsel. De sterke begrazing op het riet heeft voor een open en gevarieerd gebied gezorgd. Het samenspel van begrazing en vegetatieontwikkeling bepaalt in grote delen van de Oostvaardersplassen de begroeiing ^[4].

Figuur 3: Flora en fauna in Oostvaardersplassen ^[2]

Zoals te zien in figuur 3 is het gebied voor vogels geschikt, omdat er genoeg voedsel, water en rust te vinden is. Ook zijn er de juiste ecosystemen en de juiste afwisseling tussen nat en droog. Bovendien zijn er weinig roofdieren. Wel soms vossen en roofvogels, wat een gevaar kan zijn voor sommige vogels, maar dit valt onder het natuurlijk systeem.

Uit onderzoek is gebleken dat intensieve begrazing een nadelige invloed heeft op bepaalde vogelsoorten die in het riet leven. In de toekomst is het plan grazers toe te laten in het rietmoeras, wat zal leiden tot een afname van rietbewonende vogelsoorten. Toch zal een natuurlijk systeem op de lange termijn zorgen voor de meeste landschappelijke variatie en biodiversiteit ^[4].

Conclusie

Vogels zijn aangetrokken tot de Oostvaardersplassen, omdat hier natuurlijke leefomstandigheden zijn. Ze kunnen broeden, foerageren, overwinteren, rusten en doortrekken. In de toekomst zal hier de biodiversiteit en natuurlijke habitat van vogelsoorten worden behouden. Ook is er sprake van een natuurlijk systeem. De functie van de Oostvaardersplassen is het beschermen van de biodiversiteit voor de Natura 2000. Het zal een kerngebied worden binnen de EHS.

Referenties

^[1] Oostvaardersplassen, 2016, Vogelbescherming. Geraadpleegd op 23 jan. 2016 via

http://www.vogelbescherming.nl/vogels_kijken/vogelgebieden/zoekresultaat/detailpagina/q/gebied/44/tab/Informatie.

^[2] Dossier: Oostvaardersplassen, 2015, Staatsbosbeheer.

Geraadpleegd op 23 jan. 2016 via

<http://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/dossiers/oostvaardersplassen-beheer>.

^[3] Google Maps, 23 jan. 2016, www.google.com/maps.

^[4] Oostvaardersplassen, 2015, Ministerie van Economische Zaken.

Geraadpleegd op 23 jan. 2016 via

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=4&id=n2k78>.